

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administrácii prejemán veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 195.

V Ljubljani, v petek 28. avgusta 1885.

Letnik XIII.

Nove limanice „Schulvereina“.

S Štajarskega, 27. avgusta.

„Resne besede o nemškem šolskem društvu pisana od katoliškega duhovna. Celje 1885. Zaloge zadruge nemškega šolskega društva za Celje in okolico.“ — Že naslov te knjižure, ki je zagledala beli dan v tiskarni Rakuschevi in se zdaj pridno razpošilja po Celjski okolici, Vam naznanja tudi njen obseg. V predgovoru pravi založnik, da je „to mnenje o nemškem šolskem društvu izgovoril in ima dobro katoliški duhoven“. Rakusch in Glantschnigg sta toraj postala sodnika, ki imata razločevati, kdo je „dobro“ in kdo „slabo“ katoliški duhoven. Ime tega „dobro“ katoliškega duhovna je založniku znano; „iz vzrokov pak, katere (!) se lahko razumijo, ga ne tiskamo“. Pač škoda, da Glantschnigg skriva to „dobro“ blago pred svetom.

Ta „dobro“ katoliški duhoven zagovarja delovanje blagega nemškega šolskega društva pred napadi slovanskih in laških duhovnikov; brani je pa tudi pred napadi tistih nemških duhovnov, posebno po „planinskih deželah“, kateri so se zedinili „z onim pervim“ (namreč s slovanskimi in laškimi duhovni. Kakor vidite, bi bila silna potreba za tega „dobro“ katoliškega duhovna (?), da vzame najprej slovensko gramatiko v roke, preden začne pisati v slovenščini.) Zakaj pa preganjajo ti planinski duhovni nemško društvo? Pravijo, „da so voditelji in družbeniki tega društva samo liberalci, kateri nimajo sami nobene vere in so sovražniki cerkve in duhovnov.“ Ta „dobro“ katoliški patron nemškega „Schulvereina“ pa hvali voditelje nemškega šolskega društva, češ, „gotovo ne morejo biti brez vere in cerkvi sovražniki, ker z velikimi stroški skrbijo za podučevanje v kersanskem navku, na tisoče katoliških molitvenih bukvic darujejo mladini, na sveti večer ji Kristove drevesce postavljajo, ter podelijo otroke z toplo obleko.“ (No, no, to je pa vendar nepresegljiva slovniška modrost!) In tako hvali in proslavlja ta Rakusch duhoven nemško šolsko društvo, z očitnim namenom, da vname slovenske stariše, naj skušajo svojim otrokom

nakloniti veliko dobroto nemškega masla, naj „pristopijo vsi visoko ali niskorojeni kakemu krajnemu oddelku tega društva, da se potem to društvo razširja počasi na vse kraje, tako da ne bo ga mesta ali vasi, v kateri ne bi stanovali udje imenovanega društva.“ — Ta čudni duhoven bi toraj sprejemal za nemško šolsko društvo groše takih, ki so visokorojeni na primer na kakem hrastu, kakor tudi niskorojenih, ki so zagledali luč svetá pod kakim grmom; vse mu streže, samo da le otroci, ki obiskujejo šole nemškega „Schulvereina“ neumneži postanejo.

Toda proti takemu očitjanju protestira Rakusch duhoven, češ: „Da bi postali po nemškem šolskem društvu slovenski otroci neumni, na to očitjanje ne bom odgovoril nobene besedice, ker tako neumno je, da vsak količjak pameten človek spozná, kaj je na tem.“

Res vsak količjak pameten človek lahko spozná, da je največa neumnost, otrokom razlagati krščanske resnice v jeziku, ktere ga ne razumijo. Vsak učenik mladine vé, kako težavno je že to, otroke podučevati v njihovem maternem jeziku; posebno še v skrivnostih naše sv. vere! Kako bodo pa otroci prav razumeli te nauke, ako jih slišijo ter se učiti morajo v jeziku, ktere ga ne razumejo? Kako se bodo vnela njih srca za čednostno življenje, ako mu pa mrzla ostati morajo, kedar se krščanske čednosti razlagajo v tujščini? Pisatelj teh vrstic je imel nedavno pred seboj 20 let starega mladenčca, ktere ga je imel izpraševati iz krščanskega nauka. V srce se mi je usmilil zali fant krepke postave, ki mi je djal: „Gospod, jaz sem se učil več let v nemški šoli. Žalibog, da sem vse molitvice, kar smo se jih v nemščini učili, že pozabil; v slovenskem jeziku se jih pa nikdar učil nisem.“ Ti neumni Rakusch duhovnik! tu imaš živ izgled, kako „skrbí nemški „šulferajn“ za podučevanje v krščanskem nauku“. Kakor nimajo otroci od nemškega krščanskega nauka nobenega dobička, ter morajo vsled tega postati pravi divjaki, tako bodo kmalo pozabili tudi tiste nemške besede, ktere so vjeli v nemški šoli. Navadna skušnja nas uči, da otroci, ki so srednjega ali pa slabega uma,

so največi duševni reveži, kedar izstopijo iz nemških šol.

Pri tej priliki naj povem, kaj je nepozabljivi Slomšek o tej stari pisal v „Drobtinica“ že leta 1849: „Ali se, ljubi bratje in sestre, tudi Vi veselíte svete nauke v slovenskem jeziku poslušati? — Oh, veliko se najde nehvaležnih trepastih Slovencev, ki rajši nemško imajo, in se svojega materne jezika celó sramujejo, in ne pomislijo, da je pregrešno, se svojega jezika sramovati, ga zatajiti in celó pozabiti.“

K sklepu se „šulferajnski“ duhoven obrača še do svojih „uradnih bratov v planinskih deželah, kjer je še marsikdo čisto mrzel in neobčutljiv, marsikdo celó sovražljiv proti temu društvu in pa do zlahtnih nemških in nemško mislečih gospej in gospodičin in žen in deklic po mestih in na kmetih, da podpirajo društvo s tem, da vabijo svoje prijateljice k pristopu v to društvo“. Mi pa menimo, da, če so „uradni brati“ po planinah res pravi katoliški duhovniki, bodo skrbeli le za to, da se slovenski otroci učijo krščanskega nauka v svojem maternem jeziku; in če se te zlahtne nemške in nemško misleče gospe in žene še niso skregale s svojo pametjo, bodo prigovarjale svojim prijateljicam, naj te pošiljajo svoje otroke v take šole, kjer se bodo učili večnih resnic in pobožnega življenja v tistem jeziku, v katerem jih je lastna mati moliti učila. — Tistemu „katoliškemu“ (?) duhovniku pa rečemo: Bog daj norcem pamet!

Odmevi.

VI.

Nobena druga niti božja niti cerkvena zapoved ne spričuje tako jasno, da podaja krščanska vera človeškemu rodu samo srečo in blagor, kakor zapoved: posvečuj nedeljo in praznike. Mislimo si, da bi dandanes katoliška cerkev hotela ravnati se po željah mogočnejšev in bogatašev, morebiti s tem namenom, da bi se jim prikupila: rekla bi, da odveže vse verne te zapovedi, da se tedaj

LISTEK.

Zemljepisno-zgodovinski opis Novomeškega okrajnega glavarstva.

(Dalje.)

Zagradec.

Tik ob Krki, dobro uro hodá od njenega izvira proti jugo-zahodu v jako prijazni in rodovitni ravnini razprostira se Zagradec (264 m.). Župnija meji na Žužemperk, Šmihel, Selo, Krko in Ambrus; pripada pa — edina v tem glavarstvu — pod dekanijo Šmarje. Politično pripada deloma k okrajnemu glavarstvu Novomeškemu, deloma k Litijškemu. Sodišči in davkarska urada ima v Žužemperku in Zatičini. Vasi te župnije pripadajo trem občinam. K Zagraški občini pripadajo vasi: Breg, Česnjice, Gabrovka, Rebrce male in velike, Tolčanje, Valinčna vas, Fužine gor. in Zagradec; v občino Ambruško: Globoko malo, Grintovec in Kuželovec; k Videmški občini pa Kitni vrh.

Svet je v obče kamenit; vendar pa so tla precej

rodovitna. V obče so tu po okolici videti le njive, hrastovi gojzdi in s črnim lesom. Semtrtja se pečajo tudi z vinarstvom. Umé se, da rodi bolj kisló vino. Ovočnega drevja je po župniji mnogo; vendar bi ga bilo lahko še več, ako bi se sadjarstvo pridno gojilo. — Na jako nizki stopinji pa je tu živinoreja radi pomanjkanja travnikov in pašnikov.

Znamenitih hribov ni. Najvišji vrhunci so Kitni vrh, Bovoljek in Straža. Iz neke kotanje izpod Bovoljeka izvira potok Globočec, ki se pri Fužini izliva v Krko.

Ljudstvo je v obče bolj revno, živinoreja in vinarstvo daje jim le malo dobička zaradi potrebnih sredstev za to stroko. Zavolj tega so primorani iskati si zaslužka drugače. V Fužini jako marljivo kujejo in izdeljujejo žeblje in „eveke“. Od zore do mraka, da, mnogokrat še v noč, tolče neutrudljivo kladivo po nakovalu, da je veselje slišati. Nekaj družin se s tem pičlo preživi; kajti kupčija s to robo je dandanes slaba. Mnogo dni mora jeden kovati, da si prisluži le nekaj novčičev. Vendar je bolje nekaj, kakor nič.

Župnija je bila ustanovljena l. 1788. Do te dóbe je okolica pripadala h Krki. Prvi župnik je bil

Kresovec. Leta 1879 je pa dobil to župnijo večš zgodovinar in starinoslovec J. Parapat. Ali v najlepši dóbi ga je pobrala smrt, ko je komaj dober mesec dni tu bival. Njegovo in njega prednika g. Krašnje truplo počiva na tukajšnjem pokopališči.

Na Fužini je stal pred leti grad, ki pa je sedaj malo ne razvalina. Bil je nekaj lastnina nekega Tomana, velikega dobrotnika cerkve. Pozneje je bil v lasti rodovine barona Lazarinija.

Leta 1844 so tu sezidali tudi tovarno s plavžem za izdelovanje železnine. A že leta 1853 so jo zopet opustili. Ker so prebivalci s tem zgubili zaslužek, jeli so na svojo roko kovati in izdelovati doma žeblje in eveke, kar je bilo že omenjeno.

Šolsko poslopje so sezidali še le l. 1873. Od te dóbe so tu službovali gg. Kalan, J. Lobe, Al. Tomšič, Ferd. Vigele. Za šolo godnih otrok je okolo 200, od katerih 180 šolo obiskuje.

Statistični pregled.

Župnija broji 1261 prebivalec, a politična občina 918, ki bivajo v 161 hišah in 10 vseh.

Razun župnijske cerkve Marije Device brez madeža spočete so še te-le podružnice: sv. Primoža in

sme tudi ob nedeljah delati, kar je komu drago. Prašam: zakaj bi cerkev tega ne storila, ako bi ne imela — ne kakih izmišljenih — ampak trdnih, tehtnih, važnih, objektivnih, neumakljivih vzrokov? Zato pa, ker ima take vzroke, se ona vedno poteguje odločno, da naj se nedelje in prazniki posvečujejo. Te vzroke smo gotovo vsi mnogokrat slišali in ugovarjati se ne dá mnogo. Reči smemo celó, da si človeštvo, da si omikana Evropa želi nedeljskega posvečevanja. Da se pa vendar nedelje ne posvečujejo, to je tako očitno znamenje brezštevilihih slabih in nezdravih razmer v naši družbi, da so škofje po pravici skrunjenje nedelj in praznikov med drugimi „znamenji časa“ omenjali. Sv. pismo pravi, da je Bog blagoslovil sedmi dan in tedaj je ravno nedelja najlepši spomin pravega človeškega namena in one sreče, katero je užival človek, predno je Bog rekel: prokleta bodi zemlja v tvojem delu. V nedeljo je človeku za nekaj časa odvzet jarem težkega dela in breme življenja; sužnost, ki nas veže in vklepa v trde verige, preneha in prostega se čuti zemljan, zdi se mu, kakor da mu je zopet milostno obliče razžaljenega Očeta, da se mu sme bližati brez strahu. Ako pa v nedeljo ni prost delavec, ako ne povzdigne ta dan svoje glave proti nebu, potem res ni nič boljši, kakor neumna živina, koja ne pozná razločka med dnevi, potem je človek v pravem pomenu večni sužnik in verige njegove razklene samo smrt. V tako sužnost je zabredla dandanes omikana družba, pa kaj pravim, — to bi bila ironija: omikana družba in najprej pa bogastvo, kapital, liberalno gospodarstvo, židovstvo, nejevera — vse to je pahnilo ubogi delavski stan v sužnost, ki ni dosti boljša, kakor nekdanja. K večjemu da je ta razloček: nekdanj so bili sužniki del „familije“, dandanes je pa delavec samo nekaj material, tvarina, s katero se sme delati kakor koli. Kruto so kaznovali v starem veku gospodarji svoje sužnike, nikdar pa jih niso smeli spoditi od hiše, da bi bili brez živeža in brez pomoči. Delavca pa zapodi tovarnar, kader mu ni po volji, naj ima tudi stradalajočo družino in kruha niti za grizljaj. Nedeljsko delo je samo tovarnarjem in podjetnikom v prid, zato je tudi zahtevano, in ker vendar le velja njihova beseda in njihovo zahtevanje, je nedeljsko delo znamenje, da je sužnost istinita. Naj se le ponaša Evropa dandanes s svojimi velikimi mesti, z rastavami, slavnostmi in naj hvalisa napredek: V tovarne in delavnice pojdite v nedeljo, kjer vaš brat ubogi trpin dela v potu za bore plačilo, da mu ne postradajo doma otročiči! Tu, tu je nekaj za ponos devetnajstega veka! Rekel bi res človek v sveti jezi: Hinavei! Za vašo potrato, za vašo gizdavost naj dela ubogi delavec, naj dela ob nedeljah, da se vi morete v slasteh pasti in bahati!

Jaz čisto nič ne dvomim, da bode človeštvo tudi v svoji pameti toliko napredovalo, da bode spoznalo, kako nenaravne so opisane sedanje razmere. Ne dvomim tudi, da bode nastopila grozna reakcija proti gospodarjem tam, kjer država delavca ne brani. Prva pravica vsakega človeka je ta, da se ravná z njim človeško. Proti tej pravici pa je nedeljsko delo. I kdo je vendar tako priprostega uma, ki bi verjel, da je nedeljsko delo v sedanjih razmerah potrebno? Ako nekdanj ni bilo, zakaj pa dandanes? Pravite: narodno gospodarstvo zahteva, da se mnogo blaga napravi,

producira, ker sicer nas premagajo sosedi. Ali ne uči vsakega le en pogled v gospodarstvo različnih dežel, da blaga ne manjka, ampak ga je še preobilo, pač pa manjka kupcev in teh manjka deloma, ker je blaga tudi za zdrave razmere preveč, deloma, ker manjka denarja. Denarja manjka, ker je dobiček od dela krivično razdeljen. Ali je naša zemlja magacin, kateri je treba le polniti; ali je najviša sreča človeška, da je magacin poln?

Dandanes velja to načelo: Produciraj mnogo, da zamoreš mnogo povžiti! Ravno tako, kakor da je človek parna mašina, koja tim več dela, čem več je kotel, čim večja je vročina, ki spreminja vodo v par in v gibanje. Ali ni mnogo bolj dostojno za človeka reči: povži toliko, kolikor ravno potrebuješ za življenje? Ako bi ne bilo nedeljskega dela, bi tudi ne bilo treba tolikega uživanja. Z nedeljskim delom se krajša življenje, telo se prehitro obrabi, kite oslabé, um trpi, ker mehanično delo umu ne pusti nobenega dela. Delavec bi moral vsaj ob nedeljah imeti čas za um in srce kaj storiti. Tovaruar in neusmiljeni gospodar mu ga ne dá.

To so nekatere misli, ki kažejo, kako pogubno za naše družbeno življenje je nedeljsko delo, ako se ne oziramo nič na to, da je prepoveduje tretja božja zapoved. O da bi pravi človekoljubi širili to spoznanje vedno dalje, potem bi bilo upati, da bo zginil kmalo ta madež 19. veka.

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. avgusta.

Notranje dežele.

Veliko nevoljo, ki je popolnoma umevna in opravičena, vzbujajo po Štajarskem c. kr. okrajne sodnije s tem, da se branijo sprejemati *slovenske uloge*. Uboga slovenska raja po zelenem Štajarji, kjer je za Prusjane in Veliko-Nemce več prostora kakor pa za domačine, če jih je slovenska mati porodila, si ne ve druge pomoči proti nasilstvu sovražnega ji uradništva, kakor da bo svojega zastopnika v državnem zboru g. Rajčar naprosila, da naj ondi popraša, kako da je z določbami člana XIX. temeljnih državnih postav in če naj se omenjeni član tako tolmači, kakor to delajo štajarski sodniški uradniki. Za Štajarsko bi bil skrajni čas, da bi dobila družega Slovencev bolj prijaznega predsednika deželne nadzornije, kakor je dosedanj J. Waser, kteremu so ministri ukazi gledé rabe slovenskega jezika dobro došli, kadar pridejo, izvršuje jih pa po svojih ljudeh kakor se njemu in njim poljubi.

Presviti cesar izročil je moravskemu namestniku *cesarsko pismo*, v katerem se najtopleje zahvaljuje vrlim Moravcem za obilne dokaze neomajane ljubezni podanikov do svojega vladarja. Posebno zadovoljnost izraža pa cesarsko pismo o dokazih neomejene ljubezni Kromerizčanov do presvite vladarske hiše in cesarskemu namestniku naroča za vse to podanikom toplo cesarsko zahvalo izreči. So na svetu še večje države, kakor je naša Avstrija, ki imajo po več milijonov prebivalcev kakor mi in sveta toliko pod svojo oblastjo, da bi se Avstrija preobračala lahko po njem, toda tega, kar se pri nas v tolikanj obilni meri nahaja, druge države po svetu nimajo! Ljubezni, tiste velike in vroče ljubezni do vladarske hiše, koja pri nas edini državo, ljudje po širnem svetu ne poznajo. Kdor to hoče videti, mora se edino le v Avstrijo potruditi. V tej neprepeljivi kreposti pa ni dežele med nami ne to stran in ne

onostran Litave, o kateri bi mogli trditi, da ima kako prednost; tekmovanje se res nahaja med njimi, druga z drugo se skušajo, koja se bo bolj skazala, koja se bo bolj prikupila z dokazi neomahljive vdanosti do presvitega cesarja in lahko se primeri, da ga bogateje bolj sijajno sprejmejo memo ubožnejih, toda z večim navdušenjem ne. Navdušenje in ljubezen za cesarja Franca Jožefa sta pri nas povsod enaki, povsod neprekosljivi, tako v Galiciji kakor v Dalmaciji, tako na Ceskem kakor na Erdeljskem, po Moravi kakor na Hrvaškem! Oger (pravi Oger, ne pojedeni liberalci) ravno tako strastno ljubi svojega kralja Franca Jožefa I., kakor pri nas spoštujemo svojega cesarja ravno tega imena! Različni smo po narodnosti, po običajih in premoženji; različni tudi po veri podaniki avstro-ogerske države, ali popolnoma enaki po ljubezni in vdanosti do presvite vladarske hiše in to je ravno naša moč, naša krepost! Pokažite nam drugo državo, koja bi se v tem smislu z nami meriti mogla? Ni je pod solncem nobene več!

Smešna je skrb „Wr. Allg. Ztg.“ kdo bi pač prišel *česko narodno razstavo* ogledavat, če bi jo res napravili. Nemcev iz „Rajha“ ne bo, pravi omenjeni časnik, kajti ti bi si pač radi staro krasno Prago ogledali, a o novi ki je vsa s českim duhom napolnjena ne bodo hoteli nič slišati. Francozje, ki so na ogersko razstavo deputacijo poslali, se za česko niti zmenili ne bodo. Čehi se bodo pač prepričali, tako sklepa „Wr. A. Ztg.“ svoje modrovanje, da je njihov napredek edino le mogoč, ako so v tesni zvezi z nemško-liberalci, sicer iz vsega skupaj ne bo nič! Naj se le potolaži Dunajska tetka. Vse njeno prerokovanje ni toliko vredno, kolikor črnila, je za pisanje članka porabila; tudi ji ne bo treba zaradi česke narodne razstave niti počenega groša plačati. Zadosti je Slovanov po Čeho-Slovenski zemlji, zadosti po družih slovanskih pokrajinah avstrijskih, kterih bo že kolikor toliko zopet romalo v zlato Prago razstavo gledat. Če so jo Madjari zmogli, ki so v Evropi tako rekoč osamljeni, zakaj bi je Čehi ne, kterih je 7 milijonov s Slovaki vred in imajo še 10 milijonov bratov le po avstro-ogerski državi razun Slovanov živečih v drugih sosednih državah. Od vseh teh krajev pride jih več ali manj gledat napredek rodnih jim bratov. Toliko Dunajski preskrbni tetki v tolažbo.

V Kraljevem Dvoru na Ceskem odprli so *nemški „turnerji“* v nedeljo svojo telovadnico in so se pri tej priložnosti po stari navadi jako neobzirno in oholo obnašali. Čehi je to, se ve da, silno jezilo, ter so jim hotli slavnost zabraniti. 1500 se jih je zbralo pred hotelom, kjer so imeli Nemci slavnost in jako obžalovanja vredni meredi so se pričeli. Najprvo provzročili so jih Nemci s svojim izzivalnim postopanjem. Položaj je postajal vedno bolj resnoben in razjarjenih Čehov bilo je vedno več okoli hotela. Redarji in orožniki so si vse prizadevali, da bi bili ljudi z lepo odpravili, toda ni bilo več mogoče, že so bili preveč razgnete krvi. Okrajni glavar, ko vidi, da ni več mogoče reda vzdržati, če bo slavnost še dalje trajala, vstavil je taisto ob 11. uri po noči. Telegram pravi, da je zbrano ljudstvo obljubilo „turnerje“ pri miru pustiti, če se takoj odpeljejo in vendar so bili trije vozovi napadeni. Ranjena sta menda jeden orožnik in jeden voznik po kamenji, katero se je na vozove vsulo. Preiskava se je pričela. — Pač jako obžalovati so taki neredi, ker dobri reči vselej škodujejo, ne koristijo pa nikdar.

Kakor hitro dandanes človek kak časnik v roko vzame, mu skoraj na vsaki strani kaka novica o *kujanji delavcev* pred oči pride. Ravno se zopet čita, da je v Pragi 600 tkalcev svoje delo vstavilo, in boljsega plačila ter skrajšanega dela zahtevajo. Hotli so napraviti shod, na katerem bi bili določili svoje tirjatve, gosposka jim ga pa ni dovolila, za to je pa sama jela posredovati med delavci in tovarnarji. V Karlovcu so imeli v nedeljo shod, na kte-

Felicijana v Gabrovki, sv. Martina v Valični vasi in kapelica sv. Jožefa v Rebreah, sredi vinogradov.

Topla reber.

Če prekoračiš na Dvoru most, ki drži preko Krke, prideš na okrajno cesto Kočevsko. Cesta te pelje v hrib. Ko si hodil dobro uro, prideš v Lašče, ki je zadnja slovenska vas. Tu si malo odahneš pri kupici vina, da dobiš novih moči za težavno pot. Le nekaj korakov še in zapustiš okrajno cesto, obrnivši se na levo na tako zvano ogljarsko cesto. Kmalo dospješ v temen gojzd in pot postaja vedno bolj kamenita. Tu se prične tudi prav za prav Kočevski hribi; toraj moraš vedno navzgor. Čez dobro uro hodá se ti vmakne gojzd na desno in levo; kraj postaja svetlejši. Iz prva si vesel, da si vendar prišel iz temnega gojzda, če se pa ozreš po okolici, prihaja ti čudno pri srci. Zdi se ti, da si prišel na ves drug svet. Ko hodiš še pol ure, zagledaš rudečo streho zvonika in kmalo potem tudi vas. Stopivši v vas, zapaziš leseno tablico z napisom: Dorf Unterwarmberg, Topla reber (714 m.).

Župnija ima okolo 550 duš, ki bivajo v teh-le vaséh: Topla reber, sv. Peter, Rudeči kamen, Ko-

molec, Luža in pa nekaj delavcev v Frati. — Župnija je bila ustanovljena še le leta 1825. Neka blaga gospá iz Ljubljane, Helena Valentin po imenu, je v ta namen darovala toliko svoto, da so sezidali cerkev in župnijsko hišo. Razun tega je kupila posestvo za župnika, in naložila glavnicu, da dobiva duhovnik 285 gld. obresti na leto. Kakor ljudje pripovedujejo, dal je ta svet duhovnik Mauser, domá iz Rudečega kamna. Do onega časa je bila podružnica Starološka. Za te dóbe oskrbuje župnijo g. Franc Zbašnik, peti v vrsti duhovnikov na Topli rebri.

Župnija pripada v cerkvenem oziru pod Kočevsko dekanijo, v političnem pa k Smuki.

Ljudstvo je večinoma jako ubožno. Pečajo se večinoma s poljedelstvom, ki pa je v tako goratem in peščenem kraju jako težavno in malo hasljivo. Glavni pridelek jim je korun, žita se kaj malo pridela.

Bolj bi ugajala živinoreja, ako bi bili ljudje imoviti in razumnejši, da bi si oskrbeli boljše plemo in se preskrbeli z vodnjaki. Dostikrat jim primanjkuje vode. Ko poide deževnica, morajo vodo nositi iz Krke, ali pa hodijo po led v tako zvano ledeno jamo pri Kunčnu, dobro uro hodá od Tople rebri. Tudi izdelujejo razno leseno robo, katero po deželi

prodajajo. Drugi si iščejo zaslužka z rudokopom in vožnjo oglja na Fužine ali Dvor. Mnogi pa z raznim blagom krošnarijo po svetu.

Šolsko poslopje je bilo sezidano l. 1881. V to svrhu je daroval presv. cesar 200 gld., deželni odbor 2000 gld. in tako zvaní nemški „Schulverein“ 1000 gld. in razne učne pripomočke. Prvi učitelj je bil R. Erblich, potem H. Venedig in sedanji F. Šarec.

Za šolo godnih otrok je okolo 80, a šolo obiskajočih okolo 70.

Smuka (Langenthon).

Občina Smuka pripada v cerkvenem oziru k župniji Starološki. Razun onih 5 vasi, ki obsegajo župnijo Toplo reber, so le še te-le vasi: Kunče, kjer je 11 hiš in 61 prebivalcev in vas Smuka s seli Christtern in Winklern z 62 hišami in 354 prebivalci. Za šolo godnih otrok je 60, a šolo obiskajočih 56. Lastno šolsko poslopje ima občina še le od leta 1882. Za stavbo je daroval nemški „Schulverein“ 1000 gld. in deželni odbor 400 gld. Prvi učitelj je Franc Kungler.

Vsa občina broji 919 prebivalcev, ki bivajo v 161 hišah. Po narodnosti je 914 Kočevarjev in 5 Slovencev.

rem so volili poslance za **cerkveni kongres**, ki ga bodo pravoslavni Srbje drugi mesec imeli. Prišlo je mnogo ljudi skupaj iz okolice Karlovške, Zagrebske, Moraviške in Reške. Ker ste bili dve stranki Angjeličeva in njemu nasprotna namreč, razgrela se jim je kmalo že tako gorka kri v gostilni pri kupici vina in prav hud pretep se je začel, pri katerem jo je najbolj skupil nek pravoslavni pop. Redarjem se je s težavo posrečilo mir napraviti, tri najhujših so morali zapreti, sicer bi še ne bilo miru.

Vnanje države.

Za **nedeljsko praznovanje** potegnil se je tudi magistrat v Monakovem na Bavarskem. Kraljeva vlada predložila mu je namreč polo z dotičnimi vprašanji gledé enkéte, ktero mislijo ondi zaradi nedeljskega praznovanja sklicati. Magistrat je rekel: „Prepoved dela ob nedeljih oškodovala bi res vse tiste podjetnike, ki brez občutljive škode ne morejo svojega dela vstaviti, kakor so n. pr. velike tovarne na ogenj. Škoda bi imela gospodarsk in tehnični značaj; pa tudi narod bi jo občutil, kateri bi vsled tega reči, na ktere je sedaj navajen, ne mogel več o pravem času dobiti, n. pr. časopisje. Toda vso to škodo nadomesti pa dobiček v нравnem in zdravstvenem oziru. Če tudi bi pri nedeljskem praznovanju bavarski delavci blizu 70 dni s prazniki vred manj delali, kakor sedaj, je vendar vse hvale vredna zavest, da se bode prostejega čutil. Ravno nedeljsko praznovanje je sposobno preprečiti grozovit prepad, ki sedaj zija med delavcem in gospodarjem, oziroma tovarnarjem in drugimi boljšimi stanovi. Nedeljsko praznovanje bo potem delavec porabil za pobježevanje podivjanega notranjega človeka, kterega bo jel likati najprej z besedo božjo, ker se bo lahko vdeleževal božje službe, kar mu sedaj ni mogoče. Ostali čas praznika naj bo pa obrnil na čitanje koristnih knjig in na sprehod, kar ga bo duševno in telesno okrepčalo.

Med **Španijo** in **Nemčijo** so na dnevnem redu dokazi, čegava last da so Karolinski otoki. Španjolci skušajo lastniško pravico od njih z sledečimi dogodki dokazati. Oni pravijo, da je leta 1686, toraj nekako pred 200 leti nek španski mornar Lezcano na jednega imenovanih otokov naletel, kterega je za Karolinskega krstil na čast tadanjemu kralju Karolu II. Pozneje so dobili še več manjših otokov v okrožji Karolinskega in so vse k prvemu prištevati. Dandanes jih je vseh skupaj že blizu 500, ki so v 48 skupin uvrsteni in obsegajo blizu 45.000 štirjarških milj (španskih). Od leta 1710 do 1733 poskušali so jezuiti ondi vtemeljiti misijon, pa se jim ni posrečil in je bil končno jeden jezuitov od otočanov celó umorjen. S tem je bilo konec vseh poskusov. Ta dogodek smatrajo Španjolci za dovolj važen, da jim prilastuje Karoline, kterih jim do sedaj tudi še nihče odrekal ni. — Čujmo kako pa jih zavrača Bismark v svoji „Nordd. Allg. Ztg.“ On pravi: „Edino to, da kdo kak otok najde, ne da bi na njem kaka vidna znamenja lastništva postavil, ne daje mu še nikakega posestniškega naslova omenjenega otoka. Poskusi ondašnje divjake pokristjaniti in umor jednega misijonarjev tudi ne daje nikake prave posestne pravice ne na podlagi ustnega in ne pisanega prava do sveta, ki je v rokah divjakov; pač pa dokazujejo, da so se ga Španjolci sicer skušali polastiti, pa se ga niso. Prvi poskus, s kterim si jih je Španija pravno mislila prilastiti leta 1875, zavrnilo ste h krati Angleška in Nemška država in to skoraj v enakem smislu.

Izplačevanje odškodnine za **Aleksandrijsko bombardovanje** se je v Egiptu pričelo 15. avgusta. Na vrsto pridejo najpopred zahteve domačinov, potem pa one tujcev vrejene po državah v francoskem abecednem redu. Namesto v gotovini

Smuka je najskrajnejša severna meja Kočevarjev proti sosodnim Slovencem. Le proti jugu in jugovzhodu se dotika Kočevskega sveta, od drugih strani občino oklepajo Slovenci. Iz tega je razvidno, da umejo večinoma vsi slovenski, učni jezik je v šoli izključljivo nemški.

Lega kraja je precej prijetna. Razprostira se Smuka ob holmu na obeh straneh ceste, ki drži iz Novega mesta v Kočevje. Hiše so večinoma lesene, le nekaj malega je zidanih. Ljudje se bavijo nekoliko s poljedelstvom in sadjarstvom, ki pa je na jako nizki stopnji. Več dobička daje kupčija z živino, če tudi o umni živinoreji ni duha ne sluha. Največ se še bavijo s krošnjarijo.

Jako huda je tudi po tej okolici za vodo, ker ni niti jednega studenca v občini. Kedar zmanjka po vodnjakih deževnice, morajo hoditi dve uri daleč na Dvor po Krko.

Imed holmcev je omeniti 563 m. visoki Kuhbühl, ob čegar vznožji se vije nova cesta. Tudi meji Novomeški okraj od Kočevskega. Ne daleč od tega holmea ste dve veliki podzemeljski jami „Stiebloch“, polni krasnega kapnika. Sploh velja tudi o tej okolici, kar se je reklo o Topli rebri.

(Dalje prih.)

izplačevala se bode škoda v nakaznicah, ktere bo potem egiptovska banka z denarjem zamenjavala.

Kasala za Chartumom v Sudanu najpomembnejši kraj proti rudečemu morju je prišla v roke sudanskim upornikom, bivši Mahdijevi bandi. Posadka, obstoječa iz egiptovskih čet, se je podala in uporniki so mesto zasedli. Motil se je, kdor je računil, da se bode upor po Mahdijevi smrti vjedel. Ne, še le širi se na vse kraje in celó proti Egiptu jo mislijo uporniki pomeriti. Kraji ob veliki Nilovi krivini, Korti, Debeh in Abugusis so bili v rokah upornikov že minuli teden. Sedaj se bodo Angleži lahko z mirnim očesom v Sudan ozrli, kajti niti jednega kraja nimajo več ondi, da bi bil kaj prida. Pa tudi Lahom se bo menda posvetilo, da z nameravano odškodnino ne bo nič. Angleži so jim za slučaj, če se Kasala obdrži, obljubili ves kos zemlje od rudečega morja pa do sotočja belega in modrega Nila — do Chartuma. Morda bode pad Kasale Lahom oči odprli, da bi bilo veliko pametneje domú iti, kakor pa v Masani dolg čas prodajati in na solneč peči se. Kraj okoli Dongole in na njeno južno stran je v rokah upornih dervišev, ki imajo okoli sebe blizu 10.000 sestradanih obupnežev zbranih in pa sedem topov. Osman Digma je rekel, da pojde v puščavo, ker čuti da bo kmalo umrl in za Mahdijem šel. Napotil se je proti Berberju.

Izvirni dopisi.

Iz Logatca, 26. avg. „Več občanov“ Dolenje-Logaške občine se, kakor berem v „Slov. Narodu“ z dne 6. t. m. silno britko pritožuje zaradi krivic, ki se jim v cerkvenih razmerah godijo; zraven pa še pristavljajo, da se dobé brezvestni ljudje, nasprotniki, kterim se oni ne smilijo, ter nakladajo vsem tistim, kteri njih pravično stvar zavirajo, vso odgovornost za nasledke.

O tem, kar so gori omenjeni občani v „Slov. Narodu“ o napredku Dolenje-Logaške občine navajali, molčimo, saj je stvar, kakor stoji, svetu in morda tudi najmerodajnemu krogu znana in jasna. Danes govorimo samo o nekdanjih in današnjih razmerah ljudstva Gorenjega in Dolenjega Logatca, da se zvé, kdo se rotí in kliče po krivicah, ktere se delajo, kakor se dozdeva, Dolenje-Logatčanom.

Ljudstvo v teh dveh občinah, čeravno že od začetka ustavnega življenja, kakor samostalno ločeno, je brez izjeme bilo v vseh razmerah in obstoječih napravah zložno in sploh zadovoljno. Pred nekoliko leti se je pa v Dol. Logaško občino nekaj tujcev, kterim je Logaški kruh dišal, vselilo in tam vdomačilo. Ko so se ti naseljenci Logaškega kruha prenajedli, so potem enako hudobnim angeljem prevzetni postali, ter čez vse ljudstvo po svoji volji gospodarovati začeli. Tem ljudem ni bila nobena pred obstoječa stvar ali naprava več po volji in tako so med drugimi novimi napravami pred štirimi leti zmodrovali novo samostalno šolo za svoje občane napraviti, ktera jim je bila vkljuba upora Gorenje-Logatčanov, ki so bili za eno skupno šolo, ktera naj bi se zgradila v sredi med Gorenjim in Dolenjim Logatcem, in bi bila v večo korist in ponos celemu Logatcu, dovoljena. To so potem nasproti volji večega dela svojih občanov s potratno napravo dovršili; ravno v tem poslopji napravili so v svoji mogočnosti stanovanje za gospoda duhovnika, ter ljudstvu obetali, da si hočejo lastno faro pridobiti.

Najtežje je res človeku samega sebe spoznati. Če pa ta merodajni krog, na krmilu Dolenje-Logaške občine nekoliko nazaj pomisli, pride gotovo do spoznanja, da je le sam jeden tistih, kteri je, kakor se pogostoma čuje, nepremišljeno svoje občane, davkoplačevalce z bremení, kteri so za dotično občino več ko previsoki, obložil in pod kterim ubogo, usmiljenja vredno ljudstvo že nekaj let zdihuje in bode kakor se vidi, še nekaj časa zdihovalo. Ali s tem merodajni krog Dol. Logaške občine še ne miruje. Ko so začeli ljudje svoje napake spoznavati, slišavši vsaki dan na lastna ušesa nejevolje in pritožbe svojih občanov: koliko morajo na občinskih prikladah za novo šolo in farovž plačevati, kaj je tega treba bilo itd., omislili so si znani kolovodje, da je treba razburjeno ljudstvo potolažiti s tem, da mu hočejo preskrbeti samostalnega duhovnika, se vé, da gotovo na nove stroške svojih občanov. V ta namen so, kakor sami pravijo, nad 700 občanov podpisano peticijo na preč. knezo-škofijstvo in vele-slavno c. kr. deželno vladu v Ljubljani vložili.

Poprašati pa je treba pri tej zadevi, kako so teh navedenih nad 700 podpisov od dotičnih občanov nabirali? Na to vprašanje naj bi oni sami s svojo častno besedo odgovorili. Tudi se pritožujejo gledé bire in vožnje gosp. duhovnika iz Gorenjega

Logatca. Oné navedene številke, kar biro zadeva, se vidijo nekoliko pretirane; kakor se gotovo vé, da je pretirano ono, kar se tiče vožnje in sicer več kot za polovico; kajti gospodar, ki oskrbuje vožnjo, dobí za celo leto z všteto vožnjo k zornicam v Adventu, samo 28 gld.

So še druge točke, na ktere bi se lahko kaj odgovarjalo, pa primerneje je za sedaj še molčati. Le toliko bodi še rečeno, da nikar soditi onega, kteri se greha vdeležil ni.

Slednjič pa merodajni krog občine Dolenje-Logaške: Kedaj li bode konec našega očitnega sovraštva in nevošljivosti proti Gor. Logatcu, kterega vendar nijeden ud v to Vam nikoli ni povoda dal!

Domače novice.

(Tretje popotovanje in birmovanje premil. škofa dr. Misije) vršilo se bo po sledečem sporedu: V soboto 29. avgusta ob 6 popoldne prihod do Trebnja. V nedeljo 30. avgusta bo dopoldne sv. birma v Trebnjem, popoldne ob 6 pridejo v Št. Rupert, kjer bode sv. birma v ponedeljek 31. avgusta. Popoldne ob 6 prihod višjega pastirja v Mokronog, kjer bode drugi dan v torek 1. septembra birmovanje, popoldne ob 6. uri pa prihod v Šmarjeto. V sredo 2. septembra blagoslovili bodo ondi altar potem delili zakrament sv. birmе, popoldne ob 6 pa pridejo v Novo mesto, kjer bode sv. birma v četrtek 3. septembra, potem pa mali odmor. Iz Novega mesta peljejo se mili knezoškof v soboto 5. septembra v Mirnoped, ob 8 zjutraj, kjer bo dopoldne sv. birma. Popoldne povrnejo se nazaj v mesto. V nedeljo 6. septembra zjutraj ob 8 pripeljejo se v Toplice na birmovanje, popoldne ob 6 pa v Žužemberk, kjer bode sv. birma v ponedeljek 7. septembra. Popoldne odpeljejo se na Krko, kjer je prihod določen na 6. uro popoldne. Sv. birma bo v torek 8. septembra na Mali Šmaren dan, popoldne pa odhod v Dobropolje, kjer bodo drugo jutro, 9. septembra delili zakrament sv. birmе. — Ob tej priložnosti dobil se bo na posamičnih postajah škofov odpustek 40 dni. — Gledé škofovega sprejema opozoruje se častita duhovščina na določbe V. odloka od 21. marca 1876 št. 440 („Diözesanblatt“ de 1876 pag. 84) in na določbe škofijskega obrednika pag. 48 št. 3, 4, 5, 6 in 7.

(Presvitlega cesarja) sprejeli bodo v Celovcu po sledečem sporedu: Prihod njegov je določen na 8. septembra ob 6. uri zjutraj. Na deželni meji pri Brižah sprejel ga bo deželni predsednik, ki se bo potem z njim v Celovec peljal. Na kolodvoru pričakovali ga bodo generali, deželni odbor, mestni odbor, in vrhovniki uradov. V dvorci se bodo cesarju poklonili duhovniki, dvorniki, častniki, zastopniki deželnih stanov, gosposka in društva. Ob dveh obiskal bode cesar razstavo, ob 4. uri pa Rudolfinišče. Ob 8. uri zvečer napravi mu meščanstvo serenado in bakljado v družbi raznih društev. 10. septembra bodo velike vojaške vaje. Ravno tistega dne zapel bode cesarju koroški moški zbor. Cesar zapusti Celovec 11. septembra popoldne.

(Imenovanje.) Deželne vlade konceptni praktikant, g. dr. Franc Zbašnik, imenovan je za c. k. vladnega konceptista.

(Vojaki odidejo) kakor smo že pred nekaj dnevi pisali od tukaj na Koroško na velike vojaške vaje v po sledečem redu. Jutri 29. t. m. dvigne se na pot divizijski štab, zapovedništvo 56 brigade, pešpolka: Ljubljanski baron Kuhn št. 17 in Tržaški, kralj Milan Srbski št. 97, lovski batalijon št. 20 in jeden zdravstveni oddelek; 31. avgusta pa drugi divizijski štab s 5. in 6. eskadronom 12. ulanskega polka.

(Trgovinska in obrtna zbornica) ima danes zvečer ob 6. uri sejo v mestni dvorani s tem-le dnevnem redom: 1. Poročilo o uvrstitvi pogrebnihi podjetij med dopuščane obrti. 2. Poročilo o pravici kavarnarjev prodajati žgane opojne pijače. 3. Poročilo o vprašanji, ali ima trgovec z deželnimi pridelki tudi pravico špeh (slanino) na debelo prodajati. 4. Poročilo o zadrugah Logaškega okraja. 5. Poročilo o vprašanji, ali po tukaj veljavnih obrtniških in trgovskih navadah pijača iz z vodo mešanega špirita neha biti špirit in ali je na ta način napravljeno žganje novo blago. 6. Poročilo o preložitvi somnja v Moželji od 10. avgusta na 20. dan maja. 7. Poročilo o prošnji za tri somnje z blagom in živino v Prigorici.

(Kosca vstrelili) so vojaki, ki so imeli svoje vaje v vojnem streljanji pri Savljah. Kroglu mu je

šla skozi vrat. Nesrečnež si je sam kriv nesreče, ker je šel kljubu prepovedi v področje svinčenk kosit. Kakor čujemo, je poleg tega še več drugih ljudi v obližji delalo, ki so pa vsi zdravo kožo odnesli. Ranjenega so prinesli v bolnišnico.

(Naše narodno šolstvo) nas stane na Kranjskem za bodoče leto 1886 248.541 gld. in se tako-le razdeli: a) Plače učiteljem 216.622 gld. b) Dopolnilne doklade na plačo 1650 gld. c) Starostne službene doklade 15.228 gld. d) Funkcijske doklade 7000 gld. e) Dopolnila k funkcijskim dokladom 175 gld. f) Stanarine 2108 gld. g) Stalne nagrade 5758 gld. Šole imamo: osemrazredno 1, petrazredne 3, štirirazrednih 22, trirazrednih 18, dvorazrednih 68 in enorazrednic 168, toraj žalibog še vedno veliko večino enorazrednic! Učitelji so uvrsteni glede plače v sledeče razrede: 11 ima jih plačo 700 gld. in službujejo v Ljubljani; po 600 služi 28 nadučiteljev zunaj Ljubljane in 7 učiteljev v Ljubljani; po 500 gld. ima plače 134 nadučiteljev in učiteljev izvan Ljubljane in 2 učitelja v Ljubljani; po 450 gld. služi na leto 139 učiteljev po deželi in 3 v Ljubljani. Skupno število sistemiziranih učiteljskih mest znaša po celi domačiji 459.

(V Celovski deželni razstavi) odprl se je sirarski oddelek v nedeljo. Jutri 29. t. m. pride zopet nadvojvoda Karol Ludovik v Celovec na ogled živinske razstave, katero bode napravilo tristo živinorejcev iz dežele, ki so večinoma kmetje. Vdeležil se je bo tudi poljedelski minister Falkenhayn, ki sedaj po Špitalskem okraji službeno popotuje.

Razne reči.

— Slepjar nad sleparja. „N. fr. Pr.“ ima iz Toplice na Českem 18. t. m. to-le sporočilo: Po noči od 3. na 4. julija so hoteli nekovi tihotapeci več tisoč smodek čez saksonsko mejo vtihotapiti, kar jim pri meji naproti pridejo finančni stražniki in zahtevajo, naj jim izročé blago. Tihotapeci so jo pobegnili. A ti „finančni stražniki“ jih niso preganjali, marveč so v varen kraj spravili svoj rop, — bili so namreč preoblečeni lopovi. Tihotapeci so o tem molčali, stvar se je le po naključji zvedela, in dva „stražnika-sleparja“, prebivalca iz Voitsberga, sta že pod ključem.

— Potres je bil na Ogerskem v županiji Zemplinski 17. t. m. Trajal je kakih 5 do 6 sekund. Strahú je bilo veliko, a škode ne toliko. V Nagy-Mihaly je počilo pročelje pri katoliški cerkvi. V Tavarni je bil poškodovan grofovski grad, v Homoni je bilo poškodovano več dimnikov, a vendar ljudi se ni nič ponesrečilo. Potres je bil ob 1/2 8. uri zvečer.

Poziv.

Občni zbor delniškega društva „Prvi narodni dom“ v Rudolfovem se snide

15. septembra 1885

ob 4. uri popoldne v „Narodnem domu“.

Spored:

1. Sporočilo osnovalnega odbora o stanju blagajnice in naložbi glavnice.
2. Sporočilo o vplačevanju delnic.
3. Volitev novih članov v osnovalni odbor.
4. Sprememba §§ 3. in 5. deln. pravil.

Osnovni odbor.

Telegrami.

Dunaj, 28. avgusta. „Armee-Verord. Blatt“, objavlja imenovanje Veliko-kneza prestolonaslednika Nikolaja za imenolastnika petega ulanskega polka in Velikokneza Jurija za nadporočnika ulanskega polka „Aleksander cesar ruski“.

Rokycan, 28. avgusta. Cesar je došel semkaj ob 7 zjutraj; takoj na to bila je parada, po paradi pa velike vojaške vaje, h katerim se je s celim spremstvom podal. V spremstvu so nadvojvode, Bolgarski knez, Kalnoky, in Bylandt. Narod ga je navdušeno pozdravil. Pregled vojakov trajal je celo uro.

Madrid, 27. avgusta. Včeraj je bilo 4388 ljudi za kolero zbolelo in 1498 pa pomrlo. Iz mnogo pokrajin so poročila izostala.

Marseille, 27. avgusta. Včeraj jih je 27 umrlo za kolero.

Umrli so:

24. avgusta. Hermína Mühleisen, kupčevalčeva vdova, 64 let, Dunajska cesta št. 22, otrpnenje srca.

Izdajatelj in odgovorni vrednik Jozef Jertě.

25. avgusta. Janez Malenšek, mizarjev sin, 7 1/2 mes., Streliške ulice št. 13, driska. — Gustav Ogrin, mizarjev sin, 1 mes., Trnovske ulice št. 7, božjast. — Angela Pire, uradnega sluge hči, 10 dni, Kolodvorske ulice št. 30, božjast. — Frančiška Juvan, črkostavčeva hči, 1 mes., Krakovske ulice št. 29, driska.

26. avgusta. Ignacij Emprechtinger, mizar, zdaj prisilni delavec, 42 let, Poljanski nasip št. 50, Ascites. — Neža Edelmüller, gostija, 78 let, Vegove ulice št. 9, srčna hiba.

V bolnišnici:

23. avgusta. Marija Povše, gostija, 69 let, Marasmus senilis.

25. avgusta. Aleš Burja, dninar, 55 let, Oedema pulmonum.

Tuji.

26. avgusta.

Pri **Maliču**: Adolf Prochaska, inženir, s soprogo, z Dunaja. — Ig. Hausner in B. Unger, trg. pot., z Dunaja. — V. Vodnonsky, trg. pot., iz Budjepeja.

Pri **Stonu**: Dr. Morie Bartl, c. k. generalni štabni zdravnik, s soprogo; Brandeis in Steiner, zasebnika; Miroslav Seeber, agent, vsi z Dunaja. — Mastrič in Kreinl, zasebnika, iz Jičina. — Frane Janšič, c. k. finančni nadkomisar, z družino, iz Trsta. — Dr. Jer. Naške, c. k. dež. šolski nadzornik, z družino, iz Brna. — Ljudmila Skribe, učiteljica, iz Ljubna. — Karol Herzog, zasebnik, iz Grada. — Janez Kovačič, posestnik, iz Karlova. — Ant. Lavrenčič, zasebnik, iz Postojne.

Pri **Južnem kolodvoru**: Kerger, sodnik; Dr. Wedel, zdravnik, iz Berolina. — Adam Michel, pos. karoselja, z družino, iz Fürtha. — Adolf Makas, moravski dež. uradnik, iz Brna. — Josip Sivicz, inženir, iz Čabra. — Mihavčič, Šnideršič in Mlakar, zasebniki, iz Loža. — Jakob Jaklič, zasebnik, iz Podgrada.

Pri **Avstrijskem caru**: Alojzija Prager, vzgojiteljica, z Dunaja. — Ig. Globočnik, agent, iz Zagreba.

Katoliškemu podpornemu društvu v Celji za vzdrževanje dekliške šole šolskih sester

so darovali, oziroma letnino plačali p. n. č. gg. udje:

Francišek Zmazek, župnik pri sv. Urbanu,	5 gl. — kr.
Frane Fuchs, dimnikarski mojster,	2 „ — „
Frane Levičnik, posestnik na Bregu,	2 „ — „
Tomaž Mraz, nadžupnik v Vuzečici,	4 „ — „
Neimenovan v Ptujem okraji,	15 „ — „
Valentin Par, župnik v Gotovljah,	5 „ 50 „
Matevž Slekovec, kaplan pri sv. Lovrenču,	7 „ — „
Ana Humer, gospa v Celji,	2 „ — „
Po Mariji Pišek,	2 „ 15 „
Janez Skuhala, profesor bogoslovja,	3 „ — „
Miha Plešnik, župnik v St. Pavlu,	2 „ — „
Zupančeva hiša na Zg. Hudinji,	8 „ — „
Neimenovan v Konjiškem okraji,	5 „ — „
več podpornikov (po 52 kr. na leto),	2 „ 45 „

Bog plati vsem!

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

28. avgusta

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka),	82 gl. 80 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka),	83 „ 35 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta,	108 „ 95 „
Papirna renta, davka prosta,	99 „ 70 „
Akcije avstr.-ogerske banke,	868 „ — „
Kreditne akcije,	289 „ 10 „
London,	124 „ 50 „
Srebro,	— „ — „
Francoški napoleond,	9 „ 88 „
Ces. cekini,	5 „ 89 „
Nemške marke,	61 „ 10 „

Vožnji red c. kr. priv. južne železnice.

Z Dunaja v Trst.

Postaje	Jadralni vlak	Brzovlak	Poštni vlak	Mešani vlak	Osobni vlak
Dunaj Odhod	7— zvečer	7:15 zjutraj	8:50 zvečer	1:20 popold.	—
Mürzzuschlag	10:29 „	10:36 „	2. 5 po noči	5:20 „	—
Gradec	12:28 po noči	1— popold.	6— zjutraj	9:20 zvečer	5:55 zjutraj
Maribor	1:49 „	2:27 „	8:20 „	11:30 po noči	10:50 popold.
Pragarsko	2:16 „	— „	9— „	12:10 „	2:32 popold.
Celje	3:15 „	3:53 „	10:30 popold.	1:45 „	3:35 „
Laški Trg	— „	4: 9 „	10:46 „	2: 4 „	6— zjutraj
Zidani Most	3:51 zjutraj	4:44 „	11:40 „	2:45 „	6:23 „
Litija	— „	5:29 „	12:33 „	3:43 „	7:11 zvečer
Ljubljana	5:12 „	6:14 zvečer	1:29 popold.	3:43 „	8:32 „
Postojna	6:30 „	7:55 „	3:37 „	5:40 zjutraj	10:20 „
Št. Peter	6:52 „	8:19 „	4: 8 „	7:50 „	1:58 po noči
Divča	7:19 „	8:53 „	4:46 „	8:22 „	2:48 „
Nabrežina	8:16 „	9:39 „	5:54 „	9— „	3:59 „
Trst Prihod	8:42 „	10. 5 „	6:30 zvečer	10:14 popold.	5:40 zjutraj
				10:50 „	6:30 „

Iz Trsta na Dunaj.

Postaje	Jadralni vlak	Brzovlak	Poštni vlak	Mešani vlak	Osobni vlak
Trst Odhod	8:30 zvečer	7— zjutraj	10— popold.	6:30 zvečer	7:10 zvečer
Nabrežina	9:19 „	7:32 „	10:51 „	7:17 „	8:44 „
Divča	10: 3 „	8:27 „	11:57 „	8:31 „	11: 5 „
Št. Peter	10:33 „	9: 3 „	12:54 popold.	9:25 „	12:34 po noči
Postojna	10:51 „	9:24 popold.	1:21 „	9:51 „	1:16 „
Ljubljana	12: 7 po noči	10:52 „	3: 7 „	12:20 po noči	5— zjutraj
Litija	— „	11:31 „	3:57 „	1:15 „	5:45 popold.
Zidani Most	1:24 „	12:40 popold.	4:59 „	2:22 „	6:17 „
Laški Trg	— „	1: 3 „	5:22 „	2:47 „	7:50 „
Celje	1:59 po noči	1:20 „	5:42 „	3: 8 „	8:25 „
Pragarsko	3: 2 „	— „	7:13 zvečer	5— zjutraj	8:54 popold.
Maribor	3:29 „	2:44 „	7:58 „	5:55 „	11:15 „
Gradec	4:55 zjutraj	4:15 „	10:25 „	8:20 „	12:30 popold.
Mürzzuschlag	6:57 „	6:33 zvečer	1:47 po noči	11:47 popold.	4:35 „
Dunaj Prihod	10— „	9:40 „	6— zjutraj	4:10 popold.	9:35 zv. Prih.

Od 27. avgusta.

Ogerska zlata renta 4%	98 gl. 90 kr.
„ papirna renta 5%	92 „ 40 „
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld. 99 „ 25 „
„ Länderbanke	98 „ 75 „
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	555 „ — „
„ državne železnice	294 „ 25 „
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	191 „ 25 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 127 „ — „
4% „ „ „ 1860	500 „ 139 „ 25 „
Državne „srečke“ iz l. 1864	100 „ 168 „ — „
„ „ „ 1864	50 „ 167 „ — „
Kreditne srečke	100 „ 179 „ 50 „
Ljubljanske srečke	20 „ 21 „ 75 „
Rudolfove srečke	10 „ 18 „ 75 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	115 „ — „
„ Ferdinandove sev.	106 „ — „
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ — „

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 8 gl. 12 kr. — domača 6 gl. 76 kr. — Rž 5 gl. 78 kr. — Ječmen 4 gl. 24 kr. — Ajda 5 gl. 12 kr. — Proso 5 gl. 78 kr. — Turšica 5 gld. 60 kr. — Oves 2 gl. 98 kr.

V „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani je dobiti:

DUHOVNO PASTIRSTVO.

Slovenskim bogoslovcem in mašnikom

spisal (9)

Anton Zupančič,

profesor pastirstva.

I. del (osebna pastirjeva, homiletika, katehetika) stane 1 gl. 20 kr., po pošti 1 gl. 30 kr.

II. del (splošnja liturgika, ljudske pobožnosti, brevijar, sv. maša) velja 95 kr., po pošti 1 gl. 5 kr.

III. del (sv. zakramenti) velja 1 gl. 5 kr., po pošti 1 gl. 15 kr.

Dovršni zvezek še izide.

Poštna zveze.

Odhod iz Ljubljane.

V Novomesto vsak dan ob 6 zjutraj, sprejema blago in popotnike. Prostora je za pet ljudi.

V Lukovco preko Domžal vsak dan ob 7 zjutraj.

V Kočevje preko Velikih Lašč vsak dan ob 1/2 7 zjutraj.

V Kamnik vsak dan ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

V Polhov Gradec in na Dobrovo vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 2 pozimi.

Na Ig ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

Prihod v Ljubljano.

Iz Novega mesta vsak dan ob 2 popoldne.

Iz Lukovce vsak dan ob 5. uri 25 min. popoldne.

Iz Kočevja vsak dan ob 6. uri 20 min. popoldne.

Iz Iga vsak dan ob 8. uri 30 min. zjutraj.

Iz Kamnika vsak dan ob 9. uri 5 min. dopoldne.

Iz Polh. Gradca in Dobrove vsak ponedeljek, sredo petek in soboto ob 9. uri 15 min. dopoldne.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.